

Др Миливоје Дошеновић: ОТРЕЖЊЕЊЕ – сонетни венац
Извод из књиге: ПЕГАЗОВ ЛЕТ – збирка сонетних венаца

Др МИЛИВОЈЕ ДОШЕНОВИЋ

ОТРЕЖЊЕЊЕ

СОНЕТНИ ВЕНАЦ

НОВИ САД, 2014.
Електронско издање

Др МИЛИВОЈЕ ДОШЕНОВИЋ

ОТРЕЖЊЕЊЕ

СОНЕТНИ ВЕНАЦ

E-book, 2014.
DOMLA-PUBLISHING
Нови Сад, 2013.

ПОДРШКА ПЕСНИЧКОМ СЛОВУ

† Архимандрит Теодор (световно име Живко Сувајдић), рецензент књиге „ПЕГАЗОВ ЛЕТ“, песника др Миливоја Дошенића. Снимак аутора књиге, пред вратима Храма Вознесења Господњег, фрушкогорског манастира Раваница у Врднику (26. новембра, 2007)

ИЗВОД ИЗ ПРВЕ РЕЦЕНЗИЈЕ

Најновија књига др Миливоја Дошенивића, књижевника, под називом „Пегазов лет“ – нуди продуховљене стихове препуне поучних хришћанских мисли, пута праведности, честитости и Богоугодности.

Манастир Раваница даје аутору др Миливоју Дошенивићу благослов за ово његово најновије књижевно дело, састављено од шест дубоко исказаних сонетних венаца.

У манастиру Раваница,
Лета Господњег, 2008.

РЕЦЕНЗЕНТ
† Архимандрит Теодор Сувајцић

ИЗВОД ИЗ ПРВЕ РЕЦЕНЗИЈЕ

Збирка сонетних венаца „Пегазов лет“, најкраће казано може се свести на песникову наду да је Промисао Творца пре и после свега земаљског, да човеку не преостаје ништа друго осим да ту исконску детињу чистоћу бића сачува, догради и утка у део мозаика савршенства универзума.

Први део из ове књиге збирке сонетних венаца „Пегазов лет“, под именом „Отрежњење“ је у ствари напуштени модел живљења, који колико год да је превазиђен једини је истински и спасоносни.

Неизмерно сам захвалан песнику Дошенивићу, што сам пишући ову рецензију и држећи се Пегазовог крила, бар за тренутак осетио чари оног Божанског и оног људског у сваком од нас. Ту лепоту тренутка који понекад садржи читаву вечност спознаће свако од вас поштованих читалаца, којима најтоплије препоручујем овај свежањ окрепљујућих сонета.

Нови Сад, 2008.

РЕЦЕНЗЕНТ
Проф. др Радован Чокорило
педагог, психолог и песник
Универзитет у Новом Саду

Радован Чокорило

ОТРЕЖЊЕЊЕ

(СОНЕТНИ ВЕНАЦ)

1.

Нема више кршних, витих јабланова,
Некад многољудне, сад су пусте куће.
Неста сочних белих и црних дудова,
Трагове детињства прекрило беспуће.

Крај умрлог старца, у маленом селу,
Догорева свећа у тмурно свануће.
И мирише подне на маст загорелу,
На хладни децембар, и свињско смакнуће.

Гледам нека лица, избледели знанци,
И давне другове, по првенцу слову.
Место паса лају зарђали ланци,

Петао од плеха зарђо на крову.
Над појатом висе гумени опанци,
И мој деда давно оде родослову* ...

---

* Родослов, генеалогско стабло порекла, корени настанка једне породице.

2.

И мој деда давно оде родослову,
Пресањаше свадбе временнији момци.
Верни су самоћи, ко ратници рову,
Иза којих неће остати потомци...

Једног од њих сретох испијеног лица,
Сузу му у оку хладни ветар суши.
Лишће, с тротоара, купи у колица,
Са бременом туге скупљаног у души.

Око старе школе маховина плете
Свој зелени ћилим, сећање да скрије.
Још звук виолине, кад сам био дете,

Као да никада ни престао није.
Гледам, као некад, ласте око крова,
Ја, у једној школи учих прва слова...

3.

Ја, у једној школи учих прва слова,
Учитељке Раде* уз звук виолине.
Опијен мирисом зелених борова,
И пролећног цвета старе липовине.

Некад, као младић, спремих се на путе,
И оставих село, моје липе драге.
Све орахе старе, шљиве, крушке жуте,
Дедине таљиге,* и жуте шараге*.

И одох у варош крај велике реке,
У срцу понесох моје село мало.
Стару школу, липе, дудове и смреке,

Слике ђачког доба, и прво пенкало.
Једној старој школи, пишем песму ову,
Драгуљу у шаши, цвећу, и корову...

---

* Радмила Родић, прва учитељица генерације аутора ове књиге, преминула као млада супруга тадашњег учитеља Раће (др Раде Родића, педагога).

* Таљиге, дрвена запрежна кола, у која би се упрезала два коња (или само један).

* Шараге, задње вратнице од запрежних кола, на које бисмо као деца ускакали.

4.

Драгуљу у шаши, цвећу, и корову,
Враћаће се мисли, до краја живота.
И првенцу стиху у песничком слову,
Завичајној клупи крај сеоског плота,

На којој се прва свирала гитара,
Док с нама бејашу лепе девојчице
Тананого стаса и бујних недара,
Са првим креоном стављеним на лице.

А ми смо имали пецарошког шмека,
Носећи бамбусе, најлон и удице.
Јурећи низ њиве, крај уснулих зека,

И кроз неке дуге прашњаве улице.
На то увек сећа успомена нека,
И вољене песме, уз гитаре жице...

5.

И вољене песме, уз гитаре жице,
Певашмо цурама, што су с нама биле.
Са младошћу нашом, цвркуташе птице,
Прве се љубави тајновито криле.

Кад руке дечака додирну у нежне
Груди девојачке, два пупољка врела.
Правили смо Снешка, прве грудве снежне,
Клизали по леду, на бари, крај села.

Трчали стрњиком, табанима голим,
Јурећи облаке низ прагове пруге.
Од дугиних боја, коју да заволим,

Када су све лепе боје чарне дуге...?
Ја их верно скривам у сонете моје,
Кроз сећања жива, још увек постоје.

6.

Кроз сећања жива, још увек постоје
Сеоски чобани и њихова стада.
Поред петролејке, као да се роје
Умрли лептири из мог винограда.

Ко да чујем звуке откивача коса,
Честитих ђедова, полеглих по трави.
Моје босе ноге купала је роса,
Кад се ново јутро зраком сунца јави.

И вернога коња, слепога Рубина,
Миљеника куће, дивне беле гриве...
Сећам се гутљаја „шире“, младог вина,

Из дедине бачве, дрвене и сиве.
Кретао је гарав експрес са станице,
Плодови дудова прекрили улице...

7.

Плодови дудова прекрили улице,
Од белог, црног, и руменог дуда.
Од њих нам бејаше умазано лице,
Мирисала комом моја родна грудa.

Муљарице, бачве, ракије и вина,
Бела шљива, црна, и укусно грожђе.
Сред сеоске свадбе, отац грли сина:
„Уз огњиште буди, ко чекић уз гвожђе!“.

Ој, горштаче стари, залуд твоја нада,
Снаха неће живот са њивом и плутом...
Визија је младих – мирис велеграда,

Машеш с кућног прага, са сузом и тугом.
Са безброј кланаца, беше лице твоје,
Е, мој старче драги, у сукну од чоје...

8.

Е, мој старче драги, у сукну од чоје,
Од тебе научих истину о Богу!
Кад се вера и част у јединство споје,
Кроз беспућа лакше корачати могу.

У родноме селу ја не бејех дуго,
Одох једном граду крај реке Дунава.
Ја свом селу зборим: „Чуј, срећо, и туго,
У твојим недрима парк с липама спава.

Крај тебе, и данас, дрема стара пруга,
Возови детињства тутњају ко сене.
Згрчени над водом, два моста, два друга,

Ко стари удовци – без вољене жене.“
Пролеће је, ласте долазе са југа,
Шапат од предака пристиже до мене...

9.

Шапат од предака пристиже до мене,
Делокругом својим корачам полако.
Док старо багрење већ одавно вене,
Над њиме је облак пролећни заплако.

Где је оптимизам? Где је песма, игра...?
Зашто стара школа у корову ћути?
Нек' сва омладина заигра ко чигра,
Ка црквеном храму нека крену пути.

Хајде да гитаре поново затреште,
Нек' се чује песма из липовог парка.
Оживите добре књижевничке феште,

И нек' почне добра сеоска игранка.
Сваки човек нек' се с осмехом пробуди,
Крените ка храму, покајте се људи!

10.

Крените ка храму, покајте се људи,
Са оним што вреди, нек' се село дичи.
Сваки добар писац жели својој груди
Да му вечно живи у најлепшој причи.

Волим твоје баште, и тарабе криве,
Сеоске путељке, заједно са њима.
Орахе, багрење, додир коњске гриве,
И стару штенару зарђалог лима...

А поетска нога увек сама креће,
Покреће је срце, чешће него глава.
Са верним Пегазом*, песник селу слеће,

Завичај је контраст – један сан и јава.
Живи у срдашцу и шета кроз вене,
Много белих рода нек' мом селу крене!

---

* Пегаз (по грчкој митологији), крилати летећи коњ, чијим је ударцем копита отворен извор музе Хипокрене, симболично – коњ песника.

11.

Много белих рода нек' мом селу крене,
Док рађају баште и злаћана жита.
Сви ови стихови, поклон су од мене,
Из моје оловке, што папиром скита.

Ја ћу бити срећан као мало дете,
Кад посетим стазе из младости своје.
Трчаћу кроз крупне, жуте сунцокрете,
Гледаћу гундеље, што се баштом роје.

Љуштићу орахе, офарбаћу руке
Ораховом кором, ко што некад знадох.
Многима ћу, песмом, слати препоруке

О мом родном селу, коме младост дадох.
Поклон су стихови мојој родној груди,
Нек' се оптимизам у селу пробуди...

12.

Нек' се оптимизам у селу пробуди,
С поносом ћу свету причати о Теби.
Када цркви крену пробуђени људи,
Свако ће Спасење прибављати себи.

Са молитвом Богу, пред иконом Христа,
Уз мирисни тамјан, крај Светог Путира*.
Тад истинска нада у храму заблиста,
Архетипски шапат, блаженога мира.

Кад зазвоне звона, Божија и света,
На село ће Господ погледати мило.
Шириће се мирис липовога цвета,

Уз црквене свеће и прво кандило.
Кад прозборе звуци црквенога звона,
За моје ће село чути васиона...

---

* Путир, грч. (потер – чаша) у православној цркви – чаша за причест, калез

13.

За моје ће село чути васиона,
Када први прота литургију служи.
Ослушнуће Господ, с Небескога Трона,
Сваког верног који Њему руке пружи.

Светог Василија Острошког*, Бог знаде,
По коме се црква у мом селу зове.
Живео духовни, Божји винограде,
Освећен и блистав, уз иконе нове.

И прва крштења, и прва венчања,
Нека срећна буду уз благослов Христа.
Пред Маријом Девом, нек' јој се раб клања,

Уз читање речи, с Јеванђељског листа.
Димне конце тамјан шаље пут озона,
Зачућемо претке, из давних искона...

---

* Свети Василије (у свету Стојан Јовановић), рођен у селу Мркоњићу, недалеко од Љубомира, око 1610. године од родитеља Петра и Ане. Монашки живот започео на Цетињу. Био је архимандрит манастира Тврдош. Резидирао је и у манастиру Оногшту, односно Острогу. Године 1651, патријарх пећки Гаврило дао је митрополиту Василију Источнохерцеговачку епархију (Никшић, Плану, Колашиновић и Морачу) тако да је Василије постао митрополит целе Херцеговине. Упокојио се 1671. на Острогу. Цела Српска православна црква слави га као великог светитеља.

14.

Зачућемо претке из давних искона,
Што имају вредност за сва поколења.
Бесниће зле силе и мрачни сотона,
Штитиће нас Христос и црквена бдења.

Нека ова песма буде молба Теби,
Сине Божји, који и прашташ и судиш!
Од раног детињства стих носих у себи,
Са још јачом вером, Ти ме, Боже, будиш.

Као песник, стихом, ја се Теби молим,
Ти ми шапћеш речи, а рука ми пише.
Дах јесени шета по гранама голим,

А облаци шаљу хладне капи кише.
Завичају, још ћу више да те волим,
Кад у свакој кући тамјан замирише...

МАГИСТРАЛЕ

Нема више кршних, витих јабланова,
И мој деда давно оде родослову.
Ја, у једној школи учих прва слова,
Драгуљу у шаши, цвећу, и корову.

И вољене песме, уз гитаре жице,
Кроз сећања жива, још увек постоје.
Плодови дудова прекрили улице,
Е, мој старче драги, у сукну од чоје*.

Шапат од предака пристиже до мене,
Крените ка храму, покајте се, људи!
Много белих рода, нек' мом селу крене,

Нек' се оптимизам у селу пробуди.
За мој ће завичај чути васиона,
Зачућемо претке из давних искона...

---

* Чоја (турски чоха), врста чврстог фабричког ваљаног сукна и одеће од њега. Некада су одећу од чоје носили наши преци, као део завичајне традиције

Др МИЛИВОЈЕ ДОШЕНОВИЋ
научник, књижевник и песник

**Отче наш, иже јеси на небесјех;
да свјати сја Имја Твоје,
да придет царствије Твоје,
да будет воља Твоја,
јако на небеси, тако и на земљи;
хлеб наш надсушни даш нам днес, и остави нам долги
нашја,
јакоже и ми остављајем
должником нашим, и не
воведи нас во искушеније,
но избави нас од лукаваго,
амин!**